

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: Vidéken.
Egy hóra. 1 kor. Egy hóra. 1 kor. 50 fill.
Negyedévre . . . 3 " Negyedévre 4 " 50 "

Celölös szerkesztő:
SIPOS BÉLA.
Kiadók és tulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
Piacz-utca 47. és 49. szám.

Lesz-e éjszaka ?

Debreczen, nov. 13.

Undorító és felháborító az a makacs küzdelem, amit a letört darabont kormány gyászos alakjai folytatnak érvényesülésükért.

A legképtelenebb vádakkal és rágalomokkal illetik a Wekerle-Kossuth kormányt, gunyolják tulipánvitéznek őket, megvádolják, hogy megcsalták a nemzetet és minden módon alá akarják ásni a kormány alatt a talajt.

A kormány helyzete tényleg nehéz. A kormányok soha sem voltak népszerűek. Amint egy ellenzék kormányra jut, természetesen következésménye, hogy vesztit népszerűségéből, ellenzéke támad, akik mellette voltak, ellene fordulnak.

De sehol nem lehet egy kormány oly népszerűtlen, mint Magyarországon, ahol a nemzetnek jogos óhajai, betöltetlen vágyai, törvényes jussai vannak, melyek meg nem valósulhatnak, mert egy idegen hatalom, mely négyszázad óta máig az összbirodalom hóbortját vallja politikai céljaul,

makacs következetességgel, kerékkötője minden üdvös és hasznos törekvésnek, mely nemzeti önállóságra tör.

Első pillanattól fogva köztudomású volt, hogy nagyon nehéz lesz magyar vezényszó és önálló vámterület nélkül viselniök a kormányzás terheit.

De vállalkozni kellett, hogy megszabaduljunk e förtelmes hadtól, mely mindenre kész lett volna, a nemzet eltiprására is.

Vivmány volt ez is!

A letört gyászvitézek most nem bírják elviselni bukásukat.

Fáj nekik, hogy nem sápolhatnak, nem uralkodhatnak, nem osztozkodhatnak.

Elkezdik hát bolygatni ravasz képpel a negyvennyolcas ideálokat.

Hol a negyvennyolc? — kérdik gunyosan.

És most ők követelik nagyképien Kossuthéktól, hogy valósítsák meg a nemzeti önállóságot, ők, akik az alkotmány elárulására vállalkoztak.

Legutóbb azt a szennyes rágalmat találták ki, hogy a kormány kész volna

az általános választói jog elejtése fejében fölemelni a katonai létszámot.

Micsoda abszurd, lehetetlen és nevetséges rágalom!

Ez volt sarkköve a megegyezésnek: az általános választói jog.

De hát ki hisz nekik?

Józan és becsületes magyar ember nem.

Őrizkedjünk is ezektől a poloskától, amelyek csak azt várják, hogy eljöjjön megegyezés Magyarországra az éjszaka és ők előmáshassanak, potrohossá hizlalni magukat a magyar nemzet testén.

Ettől mentsen meg minket az Isten!

Az unalmas képviselőház.

A mai ülés.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, nov. 13.

A képviselőházban egy két hét óta nagyokat ásitának a honatyák. Ennek pedig az oka, hogy olyan kérdéseket tárgyalnak, a melyeknél csak tudással lehet szólásra jelentkezni. Iparügy, hajózás,

A kis borbélyleány.

(Spanyolból.)

— Mily könnyű kezéd van, kicsikém, ily kellemesen még senki sem beretvált meg.

— Ne nehezteljen eminenciád, de ezt a szakált igen nehéz leberetválni.

— Bizony a szakálam nagyon erős.

— Az arca pedig nagyon ráncos eminenciádnak.

— Igaz, kis lány és még sem vágta meg.

— Dicsékszem is vele, hogy nincs több olyan borbélyleány a környéken, mint én.

— Oklevelet adok neked saját pecsétemmel.

— Ezer ezer köszönöm eminenciádnak.

A borbélyleány szappanhabbal kente be az inkvizitor arcát.

— Mit csinálsz, kis lány? Elment az eszed?

— Látszik, hogy eminenciádat még sohasem beretválták úgy, a hogy kell. Eminenciád szakálát kétszer egymásután kell leberetválni. E pompás szakállal más-ként nem lehet elbánni.

— Vigyázz, kis lány, te hizelegsz nekem s én azt gyűlölöm.

— Ha hizelegni akarék, nem mondtam volna, hogy eminenciádnak ráncos az arca.

— Igazad van, kis lány. De kíváncsi vagyok, talál-e még valami beretválnivalót az arcomon?

— Oh, többet, mintsem eminenciád gondolná.

— Kis lány, te csakugyan kitünő borbély vagy!

— Hogyne lennék az, mikor életem legfőbb vágya teljesül!

— Hogy értsem ezt?

— Emlékszik még eminenciád, mikor Alicantaban, Sancta-Maria de los Angelosban elevenen égette el a boszorkányokat?

— Kis borbélylány, én nagyon sok helyt égettem el boszorkányokat. Mind-egyikre névleg csak nem emlékezhetem.

— A Gitanokról beszélek. A nevük csak eszébe jut eminenciádnak?

— Valóban, nem.

— Egy egész család volt. Tizenegy ember.

— Mi ez a sok ezerhez képest, a kiből kiüztem a gonosz szellemet. — De mi köze az ő haláluknak a te vágyaidhoz?

— Mikor eminenciád ezt a tizenegy embert elevenen elégettette, éppen öt éves

voltam. Most tizennyolc éves vagyok. S az a tizenhárom év abban telt el, hogy erre a pillanatra várjak.

— Mily gyöngéden simogatód az arcomat, míg ezt mondom!

— Eminenciád persze nem érti az én nagy vágyamat, hogy én beretválhassam meg a nagy inkvizitort, a ki annyi eretneket és boszorkányt elégettett. Mindig arra gondoltam, mily kitüntetés rám! Eminenciádnak oly finom a bőre, mint egy ifju lányé. És senki más nem tudná úgy megberetválni, mint én.

— Ezennel kinevezlek borbélyommá.

— Ah, köszönöm eminenciádnak.

Türelmem végre hát megtermi gyümölcseit!

Az inkvizitor végigsimogatta tenyerével az arcát és sima bőrén egy durva szőrszálat fedezett fel.

— Mi ez? — kérdezte. — Miért hagyta ezt itt?

— Félttem, hogy bajt okoznék leborotválásával. Ennek az egy szálnak a gyökere oly hosszú, hogy egészen eminenciád szívéig ér.

— Kis leány, te egy kissé hóbortos vagy.

— Téved eminenciád.

— De én annak látlak s így még sem nevezlek ki borbélyommá.

Tisztelettel

Weichinger Károly.

Megnyitak

a Hungária kávéház ujonnan átalakított s tetemesen megnagyobbított helyiségei. Az intelligens családok találkozó helye. Naponta zene-estély. Hideg buffet. Saját termésű borok.

mértékhitelítés terra incognita nagyon sok honatya előtt. Nem lehet hát csodálkozni rajta, ha több képviselő cseveg a folyosón, mint a mennyi van a tanácskozó teremben. Ma a mértékhitelítésről szóló törvényjavaslatot tárgyalták le. Az ülésről a következő tudósítás ad számot.

Elnök: Jush Gyula.

Elnök az ülést megnyitja s hitelesített a mult ülés jegyzőkönyvét, aztán bemutatja a beérkezett kérvényeket és irományokat.

Kálóssy József a mentelmi bizottság elnöke a bizottság tárgyalásairól tesz jelentést.

Következik a szabad hajózárról szóló törvényjavaslat harmadszori olvasása.

Ráth Endre jegyző felolvassa a javaslatot, a Ház a törvényjavaslatot harmadszori olvasásban is elfogadja és átküldi a főrendiháznak.

Következik a mértékhitelítésről szóló törvényjavaslat tárgyalása.

Elnök jelenti, hogy Kossuth Ferencz kereskedelmi minisztert távollétében Sztérényi államtitkár fogja helyettesíteni.

Lázár Pál előadó elmondja, hogy a mértékhitelítés tárgyában nagy rendtelenség volt az idén, mely szükségessé tette a törvényhozási rendezést.

Részletesen ismerteti a javaslatot.

Sztérényi József államtitkár: Kossuth Ferencz távollétében neki jutott a feladat, hogy a tárgyalás alatt levő törvényjavaslatot elfogadásra ajánlja. A javaslat nagy zavarokat van hivatva rendezni. Egyenesen a közönség érdekében készült s mert fontossága kétségen felül áll, kéri annak elfogadását. (Helyeslés)

A Ház a javaslatot általánosságban elfogadja.

A részletelnél Lázár Pál előadó stílárius módosítást ajánl és fölhatalmazást kér a javaslatban levő sajtóhibák kijavítására.

— Pedig úgy se sokáig lennék borbélyá eminenciádnak.

— Miért? Mert öreg vagyok s meghallhatok?

— Sokkal közelebb lehet a halál, semmint eminenciád gondolná.

— Mit jelent ez, kis borbélyleány? A leány végigsimogatta a beretvát s szólt:

— Eminenciád tehát határozottan óhajtja, hogy leborotváljam azt az utolsó szálát is, mely egész a szívéig ér?

— Igen igen, kis lány. Oly sima legyen bőröm, mint a te arcocskád...

— És mint a lelkiismeretem. Bocssássa meg eminenciád e szerénytelenségemet.

A borbélyleány megcsókolta a borotva lapját s oly hangon, mintha kedveséhez beszélne, mondta az inkvizitornak:

— Ezelőtt tizenhárom évvel Sancta Maria de los Angelesben eminenciád megöletett tizenegy boszorkányt, a Gitano-családot. Közöttük volt az atyám, az anyám, a fivérem, a nővéreim, José nagybátyám, a kinek feleségül szántak engemet...

S mialatt a nagy inkvizitor bámulva nézett rá s nem birt szabadulni hipnotikus tekintetétől, a kis borbélyleány egyetlen, biztos, erős vágással elmetsette az inkvizitor torkát s aztán tizenegyszer mondta egymásután:

— Amen, amen, amen...

Vásároljunk jó árut olcsó árban

Hazai és Angol kelmék a legszebb kivitelekben kaphatók.

ASZTALOS JÓZSEF

női divat áruházában, Debreczen, Kossuth-u. 4.

Elnök azt hiszi, hogy az fölhatalmazás nélkül is kötelessége az előadónak.

Hoitsy Pál: A hibákat az előadó rendszeren kijavította, de a nyomda a javításokat nem hajtotta végre a szedésben.

Elnök: Ha az urak nem bírnak a nyomdával, tegyenek az elnöknek jelentést, majd bírok én vele. (Derűtség.)

Az ötödik szakasznál Lázár előadó módosítást ajánl.

A Ház az egyes szakaszokat Lázár Pál előadó apróbb stílárius módosításaival elfogadja.

Ballagi Aladár azt kívánja, hogy közintézeteknél, kórházaknál stb. ne szedessenek a hitelesítésért díjak, vagy legalább mérsékelten. Lázár előadó és Sztérényi államtitkár az ilyen értelemben való módosításhoz hozzájárulnak. A módosítást a Ház is elfogadja. Ugyancsak módosítást ajánl Ballagi, hogy a fővárosnál már meglévő mértékhitelítő hivatal érvényben maradjon.

Ugron: Nincs extra wurst. (Zaj.)

Zanella hozzájárul Ballagi indítványához, de ugyanezt kéri Fiume városára nézve.

Ugron: Vagy van szükség az új rendszerre vagy nincs: Ha van, akkor nem tartja megengedhetőnek a kivételt. Az ország mértékeinek nagy része a fővárosból kerül ki, ha itt lelkiismeretlenség történik, az az egész országra kiterjed. A főváros nagy jövedelmet akar ezzel megtartani. Ezért nem lehet egy rendszert megbontani. Fiume is kívánja. Az állam egységét az intézmények egységével kell megvédeni.

Sztérényi jelenti, hogy a miniszter a két módosításhoz előzetesen hozzájárult, fentartva az állam ellenőrző jogát.

Lázár Pál előadó hozzájárul Ugron felfogásához. A fővárosi mértékhitelítő hivatal nem oly mintaszerű.

Nem fogadja el Ballagi módosítását.

Ballagi: Félreértett szavait igazítja helyre. Bizonyítsa az előadó, amit a főváros mértékhitelítő hivataláról mondott. Ó jó információkat kapott róla. A párt-értekezleten kellett volna Lázárnak ezt mondania.

Lázár: Kész bizonyítani, amit mondott.

Leitner Adolf: Nem helyesli, hogy a parlamentben támadják a fővárost. A fővárosnak joga van különös tekintetre. A főváros számos intézményt tart fenn az ország részére. A kereskedelmi miniszter is elfogadta a módosítást (zaj) a Ház Ballagi és Zanella módosítását elveti.

A Ház a többi szakaszokat Lázár Pál előadó némi módosításával elfogadja.

Bozóky Árpád nem tartja szükségesnek, hordójelzők legalább négy középiskolát végzettek legyenek.

Lázár Pál hozzájárul az illetlen módosításhoz, valamint a keresk. miniszter nevében Sztérényi államtitkár is.

Ezután a mértékhitelítésről szóló javaslatot részleteiben is elfogadták. Harmadszori olvasását az elnök a legközelebbi ülésre javasolja kitűzni.

Elnök az ülést 10 percre felfüggeszti.

Szünet után a külkereskedelmi statisztikáról szóló javaslatot Hellebront előadó ajánlatára megszavazták. Ülés egy óra után ért véget.

Szabó Kálmán a kereskedelmi politikáról.

A kamara közgyűlése.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, nov. 13.

A kereskedelmi- és ipar-kamara csütörtökön tartja novemberi rendes közgyűlését. Az érdekes és jelentős ügyeken kívül nagy várakozással néznek az érdekeltek Szabó Kálmán elnök nyilatkozata elé. Debreczen III-ik kerületének képviselője ugyanis a kereskedelmi kormányzat uttörő munkálatairól referálni fog a közgyűlésnek.

Napirend előtt ismertetni fogja a törvényhozás előtt folyamatba jött ipari, kereskedelmi és közgazdasági munkásságot.

Ujabbán a kamara a közgyűlési tárgyalások tartalmassága érdekében azt az eljárást követi, hogy egy-egy korszerű közgazdasági kérdést mélyebb előadásban ismertet. Így legutóbb Szávay titkár tartotta meg nagy előadását az ország csatorna-terveiről. dr. Rédey segédtitkár a fa kivitel kérdéséről, a holnapi közgyűlésen pedig Dr. Rácz fogalmazó tart előadást az ipari ármegegyezésekről s a munkaadók szervezkedéseiről. Minthogy ez a kérdés az iparosokat kiválólag érdekli, a kamara az ülésre meghívta a kerület nagyobb ipartestületeinek képviselőit is. Ezen kívül is fontos és jelentős ügyeknek egész halmozata van a közgyűlés napirendjén.

A város ügyei.

A jog és pénzügyi bizottság ülése.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, nov. 13.

Ma délután folytatta Debreczen város jog és pénzügyi bizottsága tegnap félbeszakított ülését. A tárgysorozaton szereplő hátralévő ügyeket látta el a bizottság javaslattal. Volt néhány igen érdekes tárgya a mai ülésnek, ezenkívül a nagy politikából is kijutott a jelenlévőknek, különösen a mikor a társtörvényhatóságok átiratairól volt szó.

A város több fontosabb ügye közül tárgyalatott a siketnéma új épületének kérdése. A város az építkezéshez telket ad. A város pénzkészletét elhelyezendő azt határozta, hogy a jövő évben ugyancsak abba az 5 takarékbba teszi, amelyekben az idén kezeltetett.

Az ülésről részletes tudósításunk a következő:

Vecsey Imre elnöke alatt az ülésen jelen voltak Roncsik Lajos főszámvevő Schwarz Vilmos, dr. Tüdös János, dr. Fejér Ferenc, Nagy Sándor, Debreczeni Jenő, Riekl Antal és Vargha Károly előadó, Magoss György t. főügyész, Komlóssy Arthur és Bacsó Dezső.

A gázgyári tisztviselők nyugdíja.

Varga Károly a légszuszogási tisztviselők nyugdíjgyűjtését terjesztette elő. A gázgyári tisztviselők ugyanis kérték a várost, hogy a szolgálatuk megkezdésétől kezdve állapítsa meg a nyugdíj jogosultságot. A szabályrendelet a közgyűlés egy hozandó határozatától teszi függővé a nyugdíj jogosultságot.

Tüdős János szerint a szabályzat megállapítja, hogy a tisztviselőknek nyugdíj jogosultságuk van.

Nagy Sándor elfogadja ezt a javaslatot, hogy 1901-től számítassék a nyugdíj. Roncsik Lajos méltányosnak találja a jogosultság megadását.

Debreczeni Jenő kijelenti, hogy a gázgyár átvétele előtt szabályrendelet hozatott, amely az alkalmazottaknak nyugdíj jogosultságot állapít meg. Tehát 1901-től kezdve számítódik a nyugdíjuk.

Magoss György azon a véleményen van, hogy a nyugdíj jogosultság a szabályzat érvénybe lépése óta számítódik, a méltányosság szempontjából nincs elene, hogy a szolgálati idő megkezdésétől vagyis 1901-től számítsák a nyugdíjat.

A bizottság ily értelemben határozott.

Egy vitás ut ügye.

Katz Lajos és neje, hogy könnyebben hozzáférhessenek a szőlőjükhöz, a város földjén utat akarnak nyitni. Ez iránt kérelmet intéztek a városhoz. A tanács bizonyos feltételek mellett engedélyezte az utnyitást.

Katz Lajos a feltételeket igen súlyosnak találta s módosításokat ajánlott melyet nem fogadott el a tanács. Katz a kérvényét felelőseknél kéri tekinteni.

A tanács régebbi határozatához ragaszkodott és a felelőseket kiadta a jog- és pénzügyi bizottságnak.

Hosszas vita indult meg a kérdésben. A határozat az lett, hogy a bizottság helyt adott Katz Lajos kívánságának hogy a kért területet csak akkor veheti vissza a város, ha arra a területre a városnak vagy parcellázás vagy köztér létesítése miatt szüksége lesz.

A sajtószabadság ellen.

A következő tárgy Nyitramegye átirata volt a nemzeti sajtó megrendszabályozása ügyében. A társ törvényhatóság kéri Debreczont, hogy hasonló javaslatot jassa el. Kassa városa is tárgyalta ezt az átiratot. Sopron és Szeged ugyancsak ilyen átiratot intéztek Debreczenhez. A nemzeti sajtó megrendszabályozását úgy véli Nyitramegye, hogy az országgyűlés módosítsa a sajtó törvényt és előzetes cenzura gyakorlását val bizza meg a kir. ügyészeket, Kassa ebben a sajtószabadság megveszítését látja, ezért nem pártfogolja.

Magoss György szerint a nemzeti sajtó feltétlenül meg kell fékezni. Ajánlja a Nyitramegyei átiratot elfogadásra.

Fejér Ferenc nem járul ahhoz, hogy az előzetes cenzura behozassék, ellenben az államfogház helyett megbecsületlenítő fogház esetleg börtönbüntetés alkalmazását helyesli.

Tüdős János nem járul az előzetes cenzura behozatalához. Ez megöleje a sajtó szabadságnak. Az izgatás büntetést is megbeestelenítő fogház büntetéssel kéri sujtani.

Az Alföldi takarékpénztár Debreczenben, Piac-u. saját ház.

Elfogad betéteket: Takarékpénztári könyvecskére és Chequeszámlára.
Kölcsönöket nyújt: váltókra, kölcsönvénnyekre és folyószámlákra a legelőnyösebb kamattal mellett.
Törlesztéses kölcsönök: földbirtokokra s más ingatlanokra.
Tőzsdei megbízások: értékpapírok vételére és eladására.

Óvadék kölcsönök: vállalkozóknak, bérliőknek és hivatalnokoknak.
Kölcsönök: tőzsdén jegyzett értékpapírokra, záloglevelekre, valamint vidéki pénzügyintézetek részvényeire.
Értékpapírok: ércpénzek és külföldi bankjegyek beváltása és eladása.
Hitelreveszes csoportbeli váltók leszámítolása.

Kölcsönök ad: nyugdíjkezes köztisztviselőknek 10, 15 és 20 évi törlesztésre.
Beraktároz: árukat és terményeket saját raktáraiba és azokra előleget is nyújt.

A nagy. kir. szab. osztály sorsjáték fő elárnyító helye.

Szavazással döntött a bizottság a kérdésben. A cenzura behozatala iránti indítványt elvetette, a büntetés szigoritását pártolja.

Egy kis alamizsna.

Szilágy megye közkórházat épít. Kérelmet intézett Debreczenhez, hogy a közkórház építéséhez járuljon hozzá. A főszámvéve nem talál fedezetet az adományra. Varga Károly előadó 100 korona megszavazását ajánlja.

Kovács polgármester: Semmit se adjunk.

Magoss György: 50 koronát adjunk. Fejér Ferenc a mellett van, hogy semmit se adjon a város.

Szavazásra kerül a dolog, a bizottság 50 korona megszavazását ajánlja.

A siket-némák iskolája.

A siket-némákat gyámolító debreczeni egyesület kérelmet intézett a városhoz, hogy miután a jelenlegi épület alkalmatlan a növendékek befogadására, új intézet alapítására van szükség, a város alkalmatlan telket adjon.

Fejér Ferenc kijelenti, hogy a telek átengedéséhez hozzá járul az esetben, ha az épületet a kormány emeli.

Magoss György szintén odaadja a lelenház melletti telket, de azzal a kikötéssel, hogy a tulajdonjog a városé marad.

Roncsik Lajos kijelenti, hogy a város már eddig is nagy áldozatot hozott.

Kovács József polgármester: A helyzet az, hogy 2000 korona évi segélyt ad. Tűzfát is kap az intézet. Olyan telket kívánnak, a melylyel a város nem rendelkezik. Szerinte ezzel a kérdéssel a bizottság nem foglalkozhatik. Ajánlja, hogy a kérvény adassék vissza.

Komlóssy Arthur: Minden város úgy van a jótékony intézményeivel, hogy sokat kell áldoznia. Az igaz emberbaráti cél érdekében ajánlja, hogy a város elvben mondja ki a telek adományozást.

Aczél Géza szintén a telek adása mellett van. Ha a szegényházat elhelyeznék a Petőfi-térről, a telket át engedné.

Veesey Imre összegezte a felszólalások eredményét.

A bizottság elfogadta a főügyész indítványát, hogy a város adjon telket az intézetnek a tulajdonjog fentartásával. A telekre nézve a bizottság úgy határozott, hogy az Ispotályi telekből 900 □ ölet bocsájt az intézet céljaira.

Egyébb ügyek.

A város gyámpénztári és más városi pénzkészletének a jövő esztendőre való elhelyezése iránt megkereste a helybeli pénzügyintézeteket, hogy mily feltételekkel fogadják el kamatozásra a pénzeket. Hat ajánlat érkezett be.

Magoss György indítványt tett, hogy az ajánlattevő 6 bankba helyeztessék el egyforma arányban a város pénze.

Nagy Sándor az 1906. évi rendet kéri megtartani.

A bizottság ajánlja a közgyűlésnek, hogy a város pénze öt debreceni pénzügyintézetben helyeztessék el.

Dr. Nagy Kálmán volt t. főügyésszel szemben a városnak 1529 korona követelése van. Magoss György t. főügyész véleménye s jelentése szerint nem mehet a város bele egy bizonytalan kiemelésű perbe, mert nincs megállapítva, hogy vajjon tényleg felvette e azt az összeget Nagy Kálmán dr.

A bizottság ily értelemben határozott.

A bábaképző intézet telkének tulajdonjogi viszonyára nézve leiratot intézett a vallás és közoktatási miniszter. Hozzájárul ahhoz, hogy a telek tulajdonjoga a városé marad. A város felirt a miniszterhez, hogy a bábaképző fenntartási költségeit viselje. Ezt a kérelmet a miniszter nem teljesítette.

A bizottság elfogadta Magoss György indítványát, a mely szerint újból felir a város a miniszterhez a fenntartási költségek viselése iránt.

A tiszántúli ref. egyházkerület közgyűlése.**Első nap.**

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, nov. 13.

A tiszántúli ev. reform. egyházkerület idei őszi közgyűlésének ünnepi hangulatot adott gróf Dégenfeld József főgondnok jubilálása. A jubileumi ünnepség puritán egyszerűsége megragadta a lelkeket s mély hatást tett a jelenvoltakra.

A jubileumi jelenet lefolyása után kezdette tárgyalni a közgyűlés a tárgysorozatot, a melyen mint mindig, ugy most is rengeteg tárgy foglal helyet.

Az ülésen jelen voltak gróf Dégenfeld József főgondnok és Dávidházy János espereselnökök. Kiss Áron püspök agg kora miatt nem vett részt az ülésen. Ott voltak továbbá gróf Tisza István, György Endre, Bary József, Domahidy Elemér egyházmegeyi gondnok, az esperesi kar, Tóth János államtitkár stb.

A gyűlést Dávidházy János a legidősebb esperes imája nyitotta meg, a mely után gróf Dégenfeld József üdvözölte a közgyűlés tagjait.

Majd Dávidházy János bejelentette azon tagok névsorát, a kik a megjelenésben akadályozva voltak, de elmaradásukat kimentették. Helmecci József a nagybányai egyházmegeyi gondnoka a Debreczenben felállítandó egyetem javára 1000 korona alapítványt tett, melyért gróf Dégenfeld József halás szavakban mondott köszönetet. Azután Gavró Gyulát üdvözölte a gyűlés tanácsbíróvá választása alkalmával.

Majd Dicsőfy József terjesztette a közgyűlés elé az egyházkerületi pénzügyi bizottság jelentését. A gyűlés a jelentést elfogadta, de határozatilag kimondotta, hogy jövőben a költség előirányzatot nyomaszsa ki a pénzügyi bizottság, hogy a tagok jó előre tájékozódva legyenek. Sass Béla egyházkerületi aljegyző lemondott tisztségéről. A gyűlés felkérte, maradjon meg továbbra is állásában, mire Sass Béla engedve a közóhajnak, vissza maradt állásában.

Azután az egyetemes konventi tagok választására került a sor. Megválasztották konventi tagokul: Széll Kálmán, Dávidházy János, Sass Béla, György Endre, Gróf Tisza István, Dr. Baksa Lajos és Dóczy Imre. Majd az egyetemes konvent határozatait olvasta föl Dicsőfy József a népiskolai statisztikai adatok beszolgáltatásáról, a kántor-tanítók jövedelme s új fizetés kiegészítési törvényről, a másod

példányu lelkési bizonyítványokról, október 31-ikének állami és községi iskolákban leendő megünnepléséről, a felekezeti iskolák államosításáról, az alapítványok felügyeletéről, az egyházkerületi névtárakról, a Bocskai alapról s a missiói pontok újabb beosztásáról. A gyűlés a határozatokat tudomásul vette s azoknak az egyházkerületben leendő keresztül vitelét határozatlanul kimondotta. Ezzel a gyűlés első napja fél egy órakor véget ért.

Délután 4 órakor az egyházkerületi közgyűlés az Andaházi-Szilágyi intézetben megüresedett hely betöltése felől határozott. A megüresedett helyre Gyöngyösi Géza gimn. I. osztályu tanulókat vette fel.

Azután egyes segély kérvények felől intézkedett. Ennek befejezése után az akadémiai tanári kar tisztelgett a jubiláló gróf Dégenfeld elnöknel s a gyűlés színe előtt dr. Erdős József teológiai dékán üdvözlésre emelkedett, hatásos beszédben az akadémiai tanári kar nevében méltatta azon érdemeket, melyeket gróf Dégenfeld 10 éves főgondnoki működése alatt az egyház, különösen pedig a Debreczenben felállítandó egyetem érdekében kifejtett. Meleg ssavakban válaszolt a jubiláns dr. Erdős beszédjére, s a neki imputált érdemeket az egyház többi vezető tagjaira igyekezett visszatartani. Ezután a gyűlés délután 5 órakor gróf Dégenfeld lelkes éljenzése közben véget ért.

Holnap reggel 9 órakor az egyházkerületi közgyűlés második napján a szőnyegen lévő többi ügyek nyerne elintéztést.

Gróf Dégenfeld József jubileuma.

Az egyházkerület ünnepe.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, nov. 13.

A magyar református egyház sok kiváló világi férfiut nevezett és nevez magáénak. A nagy emberek között azonban önzetlenebbül, nagyobb buzgósággal talán egy sem szolgálta egyházát, mint gróf Dégenfeld József.

Mikor róla beszélünk, a politikust és a protestáns vezérembert feltétlenül külön kell választani. Mint politikusnak lehetnek hibái — de mint református egyházi ember — példát mutató azoknak a főuraknak, akik egyházukat semmibe sem veszik, hanem e helyett a lóversenyen és a kaszinók kártyaasztalainál keresik a „közéleti” szereplést.

Főgondnokságának tizedik évfordulóján hálás szívvel ünnepelte Dégenfeld Józsefet az egyházkerület és erre a közvetlen, a maga egyszerűségében megkapó ünneplésre reá szolgált,

Az egyházkerületi közgyűlésen.

A főgondnok ünneplése az egyházkerület közgyűlésén vette kezdetét. A gyűlést Dávidházy János esperes imája nyitotta meg. Majd gróf Dégenfeld József főgondnok tartotta meg a szokásos elnöki megnyitót.

A gróf beszéde után Dávidházy János, az egyházkerület legidősebb esperese

állott fel szólásra. Beszédét azzal kezdte, hogy 5 nap múlva lesz 10 éve annak, hogy Dégenfeld József grófot nagy lelkesedéssel főgondnokká választották. Most megragadja az alkalmat, hogy az egyházkerületi közgyűlés és a maga nevében is Isten áldását kérje további működésére, ragaszkodásának és őszinte tiszteleteinek adva kifejezést.

A szép szavakhoz a közgyűlés nagy lelkesedéssel járult hozzá.

Meghatva állott erre szólásra a főgondnok, habár méltatlanul — mint mondá — érte e kitüntetés, még is jól esett ez neki s minden más szóbeszéd helyett az ezelőtt 10 évvel tett esküjét ujtja meg, igyekezve magasztos hivatásának tonábra is teijes erejéből eleget tenni.

A közgyűlés összes tagjai lelkes éljenzéssel fogadták a főgondnok szavait.

A banket.

Déli egy órakor az egyházkerületi közgyűlés tagjai, valamint a város, megye, az iskolák képviselői diszebédre gyűltek össze az „Angol királynő” szálloda nagy éttermében. Az egyházmegye jubiláns főgondnokának gróf Dégenfeld Józsefnek itt is fényes ünneplésben volt része. A jelenlevők, mintegy százötvenen, hatalmas éljenzéssel fogadták a grófot,

Az ebéden ott voltak: Tisza István gróf, Wessprémy Zoltán, György Endre, Kovács József polgármester, Kovács Gyula alispán, Dávidházy János esperes, Széll Kálmán esperes, Domahidy Elemér nyug. főispán, Simonffy Imre kir. tanácsos, a jogakadémia, a református főgymnásium, a tanítóképezde teljes tanári kara, Roncsik Lajos főszámvevő, dr. Magoss György t. főügyész, Márk Endre, Szabolicska Mihály, dr. Szegedi Gyula a szigeti ügyvédi kamara elnöke, Marjai Péter országos képviselő, az egyházmegyei közgyűlésre egybesereglett összes lelkészek, mintegy 150 en.

Hauer Bertalan az Angol királynő vendéglőse kitett magáért. Gazdag és jó étrenddel remekelt. Igazán dicséretet érdemel egy a jó ennivalókért, mint a pontos és figyelmes kiszolgálásért.

Az étrend a következő volt:

Borju raugut leves, hal, (tok tártármártással), bélszín pástétommal, nyul, velő gombóccal, sülték (malac és pulyka), befőtt és saláták, turós és almás rétes, gyümölcs, sajtok, kávé, likör, borok (rizling, fehér, muzsai fehér, carbenet vörö).

A második fogás után Széll Kálmán esperes állott fel szólásra. Ő volt az ünnepi szónok.

— Az emlékezés napja ez — mondotta beszédében — 1896. november havában választotta meg az egyházkerület szeretett főgondnokát, gróf Dégenfeld Józsefet. (Éljenzés.) A fülébe csengnek még most is székfoglaló beszédének emlékeztetői. Ő mondotta, hogy minden törekvése ezen egyházkerület javára, jólétére fog irányulni. Minden egyes községe, embere jólétét fogja előmozdítani. Ugy is volt, lankadhatatlan munkássággal fáradozott, kerületének általános, részleteiben a lelkési, tanári kar érdekében. Törekvését az Isten áldása kísérte. Adja az Isten, hogy a következő 10 év is ugyanilyen eredménnyel végződjék. — Végül sok jót kíván Dégenfeldnek és működésére az Isten áldását kéri.

Utána György Endre, a volt darabont kormány földmívelési minisztere be-

szélt röviden. A távollevő Kiss Áron püspököt éltette. Majd Baksa Lajos dr. köszöntötte fel Dégenfeld grófot.

Az egyházi önkormányzat és a fenntartó anyagi forrásokról beszélt. Gazdagok vagyunk mi — így folytatta beszédét — hitbuzgalomban, de szegények anyagi erőikben. Az a meggyőződése, hogy az egyház fenntartására és az ezzel járó kulturális intézkedések, előrehaladásokra pénz kell, idegen forrásokat kell keresni. Gróf Dégenfeld József ebben is nagy volt. Ő reá, mint az egyház lelkes s lankadhatatlan munkás főgondnokára üríti poharát. Éljen sokáig.

Simonffy Imre kir. tanácsos szintén Dégenfeld grófot élteti.

Kovács József polgármester az egyház és a város vezetőségében szorosabb kapcsolatot szeretne teremteni. Harcosa a harmadik egyetemnek és áldozatokat is ígér. — Az egyház és város harmonikus összeműködésére törekszik Dégenfeld s ő reá üríti poharát.

Kovács Gyula alispán szintén anyagi és erkölcsi munkásságot ajánl fel a harmadik egyetem ügyében. Kacsas mozgólódik, ő akarja a harmadik egyetemet, Rákóczi nevezné el. Arra kéri az egyházkerületet, dolgozzék a harmadik egyetemért és legyen majdan az Bocskai egyetem. A Rákóczi kor 200 éves, a Bocskai 300 éves, tehát 100 esztendővel több jogunk van az egyetemhez. Dégenfeldre és a harmadik egyetemre üríti poharát.

Dóczi Imre a tanárok érdekében kifejtett törekvésekért becsüli nagyra Dégenfeld József grófot. Ezért élteti.

Ugyanilyen szellemben beszélt Haendel Vilmos dr.

Ezután gróf Dégenfeld József megköszönte a szíves ünneplést és jókívánatokat Ugy fog dolgozni, mint eddig dolgozott. Beszédét általános éljenzés rekesztette be.

Eddig tartottak a hivatalos szónoklatok. Azután folytak a köszöntők tovább. A társaság csak az esti órákban oszlott szét.

Színház.

A bolond. Zilahy színtársulatának az idei szezonban Rákosi-Szabados péntikus, szép zenéjü operettje A bolond hozta meg a legközvetlenebb sikert. Nagy része volt ebben Zilahynénak, a ki vidéki színpadon szakadatlanul becses alakítást produkált Bimbilla szerepében. Miután a bérlők óhajtják a nagy sikert aratott operett ismételt előadását, az igazgatóság e hét műsorára ismét kitűzte. A főszerepeket Zilahyné, Fóti Frida, Lónyai, Polgár, Arkossy, Kovács, Szalay, Bay, Vadasz és Rónai játsszik.

Forgószól kisasszony. Ez az ötletes, kacagató franciá bohózat kerül színre holnap ismét. A második előadásán a premier szereplői játszanak.

Premierek. Gutti Soma Mádi zsidójára készül most a társulat. A nagy sikert aratott bohózat vasárnap kerül színre. Szép Ilonka Szávay Gyula — Szabados Géza fényes operettje lesz a legközelebbi operett újdonság. A társulat igen jókedvvel, nemes ambícióval tanulja Szávay operettjét. A kik a próbákat látták, azt mondják, hogy az előadás semmiben sem marad mögötte a Király színház Szép Ilonkájának.

A ki elegáns, divatos őszi felöltöket akar vásárolni, tekints meg

Darvas Ede

elegánsan berendezett női felöltő-ruházat

~ ~ ~ a főtéren, a Kistemplommal szemben. ~ ~ ~

UJDONSÁGOK

Szerkesztőségi telefon az. 339.

Szerkesztőségi ó.: d. e. 8—12 d. u. 2 ó. éjjeli 2. ó.
Szerkesztőség és kiadóhivatal Piac-utca 47. zc.

— **Érdekes vendégek.** Érdekes emberek találkoztak ma Debreczenben abból az alkalomból, hogy Dégenfeld József gróf az egyházmegyének főgondnoki tisztét 10 év óta tölti be. Az illusztris társaság tagjai között volt Tisza István gróf, Magyarország egykori miniszterelnöke. Az erőskezű politikus mogorván, szótlannul járt-kelt a városban, alig-allg mosolygott egyet. A másik kegyelmes ur György Endre a darabont kormány földmívelési minisztere volt. Ő már elevenebben mozgott, ide-oda köszöntgetett mosolyogva. A mostani kormány köréből megjelent az egyházkerületi gyűlésen Tóth János kultuszminiszteri államtitkár, aki Debreczenben lakó rokonait is felkereste. Az idegen nagy urak az esti vonattal utaztak el Debreczenből.

— **A debreczeni Bocskay szobor.** E hó 25-én fényes ünnepek keretében leplezik le Debreczenben a Bocskay szobrot. A szobor-bizottság ma délelőtti ülést tartott Wessprémy Zoltán elnöke alatt. A bizottság az ünnepség programját állapította meg s megszövegezte a meghívót. Nem lesz országos jellegű a leleplezési ünnepség s ezért nem is hívják meg, csak a debreczeni testületeket, iskolákat, hatóságokat, ezenkívül Hajdúvármegye tisztikarát. Résztvesznek még Bőszörmény, Szoboszló és H Nánás, középiskoláinak ifjusága és tanári kara is. A bizottság a vendégek elszállásolására kiküldte Boldizsár Kálmán, Aczél Géza és Publíg Ernő tagokat. Végül elhatározták, hogy hat hajdu város hatóságát is meghívják a leleplezésre.

— **Katonák lögyakorlata.** A városnál ma a debreczeni 3. honvédszázad jelentést tett, hogy november hó 30-án a sámsoni lövőtérén harszerű lövőgyakorlatot tart. A rendőrség a közönséget figyelmeztetni fogja hogy ez időben kerülje e helyet, nehogy valami szerencsétlenség történjék.

— **A hipnotizált tanítónő.** Vasárnapi számunkban közöltünk egy szenzációs levelet, amely arról szólt, hogy Faragó Irén tanítónőt Nyáry Albert báró dr. kultuszminiszteri fogalmazó hipnotizálta. — Tudatában voltunk a cikk rendkívüli jelentőségének, s nem is bocsátottuk volna azt közre, ha arra nem tekintélyes emberek kérnek s ha a másolatban beküldött cikk alá három tanutól előttemezve nem írja alá a cikkíró nevét azzal a kijelentéssel, hogy a felelősséget bárhol és bárki előtt elvállalja. Azt is tudtuk előre, hogy báró Nyáry Albert nem hagyja annyiban a dolgot, hanem

sajtópört fog indítani. Hogy jól sejtettük, annak bizonyossága az Ujságban megjelent következő hír:

— **Nyilatkozat.** Felkérteünk a következő sorok közzétételére:

A Debreczeni Független Ujság f. hó 9-iki száma egy, személyemmel foglalkozó szenzációs levelet közöl, amelyben mint hipnotizálással foglalkozó egyént mutat be, aki regényes körülmények között egy leányt az örületbe kergettem. Az ügy legnagyobb mértékben rejtélyes előttem, mert a hipnotizálással soha, egy percig sem foglalkoztam s a nevezett tanítónő élettörténetébe soha legkisebb mértékben sem folytam bele. Vagy egy örült agy teljesen önkényűleg kigondolt rémmeséje az egész történet, vagy, ha tényeken alapszik, valaki visszaélt az én nevemmel, vagy egyszerűen felelősség nélkül való politikai orvítamadás. A sajtópört a fenti lap ellen rágalmozás és becsületsértés miatt a mai nap folyamán megindítottam s meg fogom indítani minden más lap ellen, amely esetleg a rejtélyes cikkel tendenciózusan leközi. Az ítélet meghozataláig is kijelentem, hogy a fantasztikus történetnek minden szava, amely az én személyemmel van kapcsolatban, hazug s magam is nagy érdeklődéssel várom a rejtélyes ügy lebonyolódását. — Nyáry Albert báró dr.

A cikk írója ezek után természetesen felelni fog a sajtóbírósnak előtt. A tárgyalás eredményét mi is nagy kíváncsisággal várjuk.

— **Hajdumegye tüntet.** A rendezett tanácsú városok tudvalevőleg saját érdekükben mozgalmat indítottak, hogy a megye vezetőségének fenhatósága alól kivétessenek és a számadási kötelezettség alól fel legyenek mentve. Ekként a törvényhatósági joggal bíró városok mintájára teljesen független működésük legyen s csupán a belügyminiszternek legyen kötelességük ügymeneteikről jelentést tenni. Ebben az ügyben a rendezett tanácsú városok polgármesterei országos gyűlésre utaztak fel Budapestre. A kongresszus tegnap meg is kezdte üléseit. Ez irányban memorandumot is szerkesztettek. Ott voltak a rendezett tanácsú városok csak nem kivétel nélkül, csupán Hajdumegye városait nem képviselte senki sem. Pedig hivatalosak voltak, sőt Hajdúszoboszló város még a kongresszust összehívó Szentpály István dr. miskolci polgármesternek választ sem adott. Még a sürgetésre sem. Ugy látszik Hajdumegye városainak nem kell az önállóság és tüntetnek hallgatásukkal. Az ő dolguk, nem dől össze a világ miatta. Vagy a kész asztalhoz akarunk ülni csak?

— **Templomi gyűjtés.** A Szent Erzsébet nőegyesület Erzsébet nap előtt való napon, tehát e hó 18-án, vasárnap a róm. kath. templomban reggel 7 órától 12-ig perselyezés útján szegényei számára gyűjtést fog rendezni. E tétivel is fényesen dokumentálja ez az életre való egyesület, hogy nemes céljának mennyire megfelel. Arra törekszik ugyanis az egyesület, hogy Szent Erzsébet példájára szegény ember társain vallás különbség nélkül minél többet segítsen. Hány szegény család áldja ez egyesületet! A mai nehéz megélhetési viszonyok között felkeresi szegényeit ruhával, élelmiszterrel, sőt pénzbeli segéllyel is támogatja azokat. Így tölti be

hivatását, így ment meg sok embert az elzülléstől. Fel is használ ez egyesület minden alkalmat arra, hogy könyörületesszívű emberek segítségével minél többet nyújtson a szegényeknek. Ez az eszme vezérelte most is az egyesületet, amikor a templomi gyűjtést elhatározta. Vasárnap reggel a szentelt víz tartónál két asztalt állít fel, ahol az egyesület tagjai megállapított sorrendben fogják a gyűjtést eszközölni.

— **A sajtó és a jog és pénzügyi bizottság.** A jog és pénzügyi bizottság tegnapi ülésén Nyitra vármegye átiratával kapcsolatban foglalkoztak a sajtóval is és a bizottsági tagok olyan határozatot hoztak, amely a sajtószabadság durva megsértése. A tanácstól nem tételezzük fel, hogy csatlósa lesz ennek a reakciós határozatnak. Addig is, a míg a tanács tárgyalni fogja ezt a fontos kérdést, feltétlenül hozzá fogunk szólani a jog és pénzügyi bizottság határozatához.

— **Az ifjuság Rákóczi-ünnepé.** Az akadémiai ifjuság Rákóczi ünnepélyét rendező bizottság tisztelettel fölkéri azokat, akik az 1—6 számú páholyokat előjegyezték illetőleg az azokra szóló jegyeket kiváltották, szíveskedjenek jegyeiket Csáthy Ferenc könyvkereskedésébe minél előbb vissza küldeni, ahol azokat földszintre szóló jegyekkel fogják kicserélni, mert ezeket a páholyokat, minthogy éppen az emelvény, illetőleg színpad mögé esnek, annak menyezete egészen eltakarja. Első és másodrendű ülőhelyek, valamint állóhely jegyek még mindig kaphatók Csáthy Ferenc könyvkereskedésében.

— **Megégett az ágyban.** Megrendítő szerencsétlenségnek lett tegnap éjjel áldozatává egy hajduböszörményi jómódu gazdaember. Széleskörű ismeretségnek és közbecsülésnek örvendett Hajduböszörményben az öreg Cseh József gazdálkodó, a ki tegnap saját vigyázatlansága folytán a tűz áldozatává lett. A szerencsétlen öreg ember este mikor nyugodni tért, mielőtt aludt volna pipára gyújtott és füstölni kezdett. Pipázása közben az álmom elnyomta a szegény öreget és pipájából a szikra az ágyneműre esett, amely tüzet fogva csakhamar lángborította az alvó öreg Cseh Ferenczet. A házbeli csak a szobából kitóduló nagy füstre lettek figyelmesek. Mire berohantak a szobába és a szerencsétlen öreg emberhez térközhettek, már annyira összeégett, hogy nem lehetett az életnek megmenteni, hanem óriási kinok között csakhamar kiszenvedett. Az egész városban óriási a részvét a jobb sorsra érdemes, szerencsétlenül járt öreg ember iránt. A vizsgálatot megindították és táviratilag értesítették a debreczeni ügyészséget is a boncolás megejtése végett.

— **Az új Hungária.** Valóban új lett a debreczeni Hungária kávéház. Ha az épület külső részén nem is látszik semmi változás, annál meglepőbb a belső rész. Debreczen város közönségének meg-

Központi czipő és kalap áruház, a Dréher söracsarnok mellett.
Téli czipők és csizmák nagy választékban, férfi kalapok meglepő olcsón.

szokott és legkedveltebb szórakozási helye a Hungária kávéház új mezbe öltözött. Az agilis tulajdonos, Weichinger Károly, aki eddig is a közönség kedvét kereste állandóan, nagy költséggel újjáalakította a kávéház helyiségeit, szinte azok előtt is, akik nap-nap után odajárnak, egész újjak tetszenek a helyiségek, a melyek pazar bőkezűséggel, fényesen pompáznak. Az összes termék ki vannak festve, a falak képei újak, rágyogók. A meglepően szép festészeti munkákat Zélinger Ede ipartestületi elnök végezte, nagy szakavatottsággal és izléssel. Amde nemcsak a festés új, a berendezés is az. Az asztalos munkák Vibirál János nagyiparost dícsérik. A kávéház új helyiséggel bővült. Az eddig udvarnak használt nyári kertet Weichinger Károly óriási költséggel beépítette. Hatalmas, vasszerkezetű üveges tetővel ellátott helyiség lett az udvarból. A helyiség pazar díszítésű. A kávéház felszerelése is vadonatúj. Az összes csészek, tálcák, poharak, kanalak, sőt asztalok székek mind most érkeztek. Weichinger Károlynak nagy dícséretére válik ez a modern, minden kényelemmel ellátott kávéház. De dícsérnünk kell a tulajdonost azért is, mert minden, a mit a kávéházába elhelyezett, a magyar ipardiadala. A nagy költségből a mit Weichinger a kávéház újjáalakításába fektetett, egy krajcár se ment a külföldre, mind magyar munka díja volt. Debreczen város közönsége bizonyára honorálni fogja ezt a nagy áldozat készségeit, a melylyel Weichinger a kávéházát meghitt, kedves és kellemes helylyé varázsolta.

— **Szerencsétlenség a gyakorlótéren.** Kassáról táviratozzák, hogy ott tegnap a 34. gyalogezred önkéntes iskolájának gyakorlatozása közben szerencsétlenség történt. A lögyakorlaton ugyanis egy önkéntes a céllövéskor élestölténnyel lőtt és életveszélyesen megsebesítette Bosits Miklósfőhadnagyot. Nem tudni, hogy az élestöltés hogy került az önkénteshez. A főhadnagy, aki bátyja a két év előtti vérengzés egyik hősenek Bosits hadnagynak, a katonai kórházban fekszik súlyos sebével.

— **Szakosztályi ülés.** A hentes és mészáros mesterek teljes szakosztálya a hó 15-én, csütörtökön délután 3 órakor ülést tart az ipartestület tanácstermében. Az ülésen különféle ipari sérelmeket tárgyal a szakosztály.

— **Szerencsétlenség a tanyán.** Szabó Lajos újföldi gazdaságában tegnap súlyos szerencsétlenség történt. Egy munkásnak törté össze jobb kezét a tengeri daráló gép. Czémán Lajos 20 éves munkás tengeri darálással foglalkozott Szabó Lajos újföldi tanyájában. A munka vígan folyt egy jó ideig. Czémán Lajos, a ki a leghangosabb volt, egy tengeri csutkát akart a darálóból kikapni, amely véletlenül esett a gépbe. Jobb kezével nyult utána s a gép el kapta kezefejét, összetörte ujjait és a karjáról lemorzsolta a húst. Czémán Lajost azonnal szekérre tették és ápolás céljából beszállították a kórházba. Itt két ujját levágták, a többi sérüléseit pedig bekötötték. A csendőrség délután kihallgatta Czémánt, de ő nem okol szerencsétlenségeért senkit sem. Így a további vizsgálatot beszüntették.

— **Csalás a más nevével.** Neumann Mór ruhaárushz beállított tegnap Péter János napszámos ember. Török Mihály név aláírással egy levelet adott át neki és Neumantól ruhát kért hitelbe. Neumann adott is, De később Tudakozó-

dott Törösnél és kiderült, hogy Török ilyen megbízást Péternek nem adott. Világos, hogy Neumant be akarta csapni. E miatt a rendőrség Török ellen megindította az eljárást és le is tartóztatta.

— **Meghaltak.** A debreczeni állami anyakönyvi hivatalban a tegnapi nap folyamán a következő halálozásokat jelentették be: Király Erzsébet ev. ref. 24 éves. Szilágyi Gábor ev. ref. 50 éves, Szücs Jánosné ev. ref. 47 éves, Morvai N. ev. ref. halvaszületett, Molnár Józsefné ev. ref. 81 éves, Kozma Sándor ev. ref. 70 éves, Bodó Lajosné ev. rer. 74 éves.

— **A Kereskedelmi Társaság új üzletága.** Mint értesülünk, a közelebb alakult ényvgyárosok szövetsége, melybe tudvalevően a legnagyobb magyar, német, osztrák és romániai ényvgyárak tartoznak, bevásárlási és eladási tevékenységének központi ellátását Magyarország valamint Bosznia-Hercegovina területére a Magyar Kereskedelmi Részvénytársaságra bízta. A társaságnak e tárgyban kibocsátott körleveléből látjuk, hogy új ügykörének ellátása végett külön vegyitermék-osztályt szervez s ennek útján fogja teljesíteni azt a feladatot, hogy egyrészt az iparág nyers-áruinak (nyerscsont, szarvesővek, csontdara, csontforgács stb.) széleskörű bevásárlását eszközölje, másrészt az ényvipar kész termékeit (a csontenyvet, vegyített bőr- és csontenyvet, csontszirt, csontliszt stb.), melyeket a hazai kereskedelem eddig jórésztben a külföldön vásárolt, itt-hoo árusítsa. A fentemlített megbízatás értelmében ugyancsak a társaság fogja ellátni az iparkészítmények kivitelét az okkupált tartományok felé is.

— **Komáromi M. műhangszer-készítő e hóban Piac utca 63. szám Szent Anna utcával szemben hangszer- és zongora főüzletet nyit.** — **Fővárosi mintára berendezett üzletét ajánljuk a nagy közönség szives figyelmébe. Fiókküzet József kir. h. utca 2., saját ház, Bika szálloda mellett. A Piac-utcán levő 49. sz. alatti zongora termemet a két üzletbe helyezem át.**

— **A Hajdumegyei népbank** Piac-utca 26. sz. nagytőzsde épületében minden törzsbetétre, azaz heti 50 fillér befizetésre utólagos kamatszámolással 100 korona kölcsönt folyósít. Ezen rendszer mellett nem kell a kölcsön után külön kamatot fizetni, mivel a heti befizetésekben a kamat is befoglaltatik.

— **Hölgyek figyelmébe.** Ujbeli bevásárlásomból haza érkeztem, alkalmi vétel folytán félárban vásároltam 50 drb. szebbnél szebb színházi köppenyt, hosszú női paletót, szőrme kabátot, gyermek felöltöket — míg ezen készletből tart, saját érdekében keresse fel Rózsa Ignác nő felöltő áruházát, Kistemplombazár, mivel sehol oly olcsón vásárolhat, mint ott.

— **Valódi Egyiptomi cigaretta hüvelyek a legjobbak, 1000 darab Pharaó 1'16, King 95 kr. King parafával 190 frt. Mentze áruházába Kossuth-utca 4. sz.**

— **Férfi chik** a szép nyakkendő. a jó formájú kalap, a Nyakkendő királynál kaphatja.

— **Gumi** különlegességekben óriási választék. Mintaküldeményt 2 korona ellenében küld Schön Sándor keztyű és kötőszersz Debrecen, Piac u. 12. Stenczinger-ház.

— **Mindenféle** bel- és külföldi gyógyszer különlegességek, szépitőszerek, arckrémek, szappanok, illatszerek stb. egyedüli raktára Grósz Nagy Ferenc gyógyszerésznél Debreczenben, Kossuth u. 8. sz. „Arany egyszarvu” gyógyszerház.

— **Kiváló szép** Angol es Sport női kalap különlegességek (Ladstatter-féle) a Nyakkendő királynál.

Merénylet a német császár ellen.

A nagy imperátort veszély fenyegette.

— Távirati tudósítás —

Budapest, nov. 13.

A németek nagy császárját, II. Vilmost ma komoly veszedelem fenyegette. Münchenben való tartózkodása alatt merényletet követtek el ellene.

A császár tegnapelőtt érkezett Münchenbe. Ma látogatásokat tett. Dél-előtt mikor a nép ezreitől kísérve egy palota előtt álló kocsijába akart szállani, hatalmas lövés dördült el közvetlen közelében.

A lövés zajára a császár elsápadt. Szívéhez kapott és elaléltan bukott le a kocsipamlagára.

Óriási pánik keletkezett. A császárnak szerencsére semmi baja nem történt. Az ijedség azonban oly nagy mértékben vett erőt rajta, hogy jó ideig nem tudott magához térni.

Ujabb táviratok szerint a hivatalos körök nem akarnak tudni a merényletről. A császárnak magának is mondták, hogy nem történt lövés, hanem egy tribün dült össze.

A vizsgálatot nagy eréllyel folytatják, de eddig a merénylőnek nem bírtak nyomára jutni.

TAVIRATOK.

A pozsonyi Kossuth ünnep.

Pozsony, nov. 13. Kossuth Lajos arcképének leleplezésére Kossuth Ferenc, Apponyi Albert és számos képviselő ma odaérkezett. Az állomáson Bittó Dénes főispán vezetése alatt ezrekre menő közönség fogadta őket. A vendégeket Brolly Tivadar polgármester, Klempa Bertalan alispán üdvözölték. Kossuth Ferenc így válaszolt a beszédre:

— Ugy érzem, mintha ama szellem szállt volna vissza a városba, a mely innen kezdett emelkedni s szétterjedt az egész országon. Önök tanui ama ténynek, hogy az az eszme meghódította az egész országot.

Ezután hosszú kocsisorban, lelkes éljenzések között bevonultak a városba. A diszközgyűlést Bittó Dénes nyitotta meg, szép beszéd kíséretében. Majd leleplezték a képet s ezzel a diszközgyűlés véget ért. Egy órakor banket vott s délután Kossuth és Apponyi elutaztak.

A hollandi mese.

Budapest, nov. 13. Ludvig Gyula államtitkár ma egy újságíró előtt nyilatkozott az ismeretes hollandi vasuti szemtelenkedés ügyében. A konfliktusra vonatkozólag azt mondotta:

— A külföldi vasutaktól nem kaptak még feleletet. Egyszerűen tudomásul vették a tiltakozást. Nagy jelentőséget nem szabad tulajdonítani a németalföldi körlevélnek annál is inkább, mert a vasutat nem az állam kezeli, hanem a társaság. A drezdai ügyvivőségnek táviratozott, amely válaszolt s azt mondja, hogy minden rendben van, nem érdemes diplomáciai elégtételt kérnünk.

Tiszáék vád alá helyezése.

Budapest, nov. 13. Kálosi József ma terjesztette be a Háznak a mentelmi bizottság üléséről szóló jelentését. Ebben elmondja, hogy 1904. december 13-án a képviselőházban állítólag elkövetett lázadás miatt Bánffy Dezső báró és társai megidéztek a rendőrfőkapitánysághoz s így mentelmi joguk sérelmet szenvedett. Indítványozza, hogy úgy a be nem jelentett, mint a bejelentett s hivatalból észlelt a magyar alkotmány egyik lényeges biztosítékát képező mentelmi jog súlyos megsértését megállapítottak találták. Plósz, a ki az igazságszolgáltatás legfőbb öre szembe helyezkedve a törvényvel maga tett kezdeményező lépést a bünvádi nyomozás elrendelésére. Plósz helyezék ezért vád alá. Rendelje el a Ház a vád felvételére három biztosnak megválasztását. Ezután keresse meg a hitelesített jegyzőkönyv ide vonatkozó kivonatának közlése mellett a főrendiházat az iránt, hogy a vád alá helyezést tudomásul vegye és kebeléből megalakítandó bíróságot megválasztva, arról a képviselőházat értesítse. Határozza el továbbá a Ház Székely Ferencz korona ügyész, Pongrácz Ferencz kir. főügyész, Geguss Gusztáv volt főügyész helyettes ellen a fegyelmi eljárást. Rudnay Béla volt főkapitány ellen hivatali hatalommal való visszaélés vétsége, Tóth János rendőrkapitány ellen nemkülönben az eljárás megindítását. Hivatalos titok megsértése miatt a bünvádi eljárás megindítására utasítsa a Ház az igazságügy-minisztert, azért, mert az akkori belügyminiszter neki úgy Tóth, mint Rudnay a nyomozás eredményéről referáltak.

A Ház munkája.

Budapest, nov. 13. Szerdán csak formális ülés lesz. Harmadszori olvasásban megszavazzák a javaslatokat. Letárgyalják az esetleges interpellációkat. Csütörtökön betérjesztik a pénzügyi bizottság jelentését a költségvetésről, aztán egy hétig nem lesz ülés. Jövő csütörtökön aztán tárgyalás alá veszik a költségeloirányzatot.

Nagy vasuti szerencsétlenség.

Budapest, nov. 13. Chikágóból jelentik: Az egyesült államok India nevű államában Valparésio állomásánál két expressz vonat összeütközött,

amelynek következtében az utasok közül 28 ember súlyosan megsérült, 47 ember szörnyet halt, a vasuti kocsik pedig kigyulladtak. A vasuti szerencsétlenség áldozatainak nagy része a pályaudvaron tartózkodó utasok szeme láttára pusztult el, mert az óriási tűz miatt a kocsik megközelíthetők nem voltak. — Másfél órát vett igénybe, míg sikerült a szerencsétlenség áldozatait a romok alól kiszabadítani. Személyazonosságuk megállapítása eddig nem sikerült. A két vonat az összeütközés pillanatában 40 mérföld óránkénti sebességgel robogott.

SZABÓ LAJOS FIAI

vászon, divat- és szőnyeg áruház.

* Óriási választékban kaphatók.

Női- és férfi téli (Jäger) alsó ruházatok.

Szörme boák és gallérok a legújabb formákban.

Gyapjú téli kendők és sálak

olcsóbb és Himalaya minőségben. A világhírű P. D. jegyű, kitűnő szabásu

francia fűzők

egyedüli raktára.

Jutányos szabott árak.

Kirakataink állandóan a legutóbbi divatot tüntetik fel. 4

Dr. SZÁSZ ADOLF

medico mechanikai

Zander-gyógyintézete

Piacz-u. 59. Steinfeld-ház. Földszint.

Telefon 389.

Telefon 389

Zander-féle mechanikai gyógykezelés, Fejlesztő gymnastica (gyermekeknek). Orvosi massage. — Tulhevített száraz levegő fürdő. Villamosítás. (Fardizálás és Galvanizálás.)



minden kéményt megjavít

Kapható Lukács Vilmosnál Hatvan-u. 5.

Megeredt a legolcsóbb
petroleum forrás.

Hol?

Fazekas Kálmán,

fűszer- festék- és petroleum raktárában

Hatvan-u. 5. szám.

1 liter legfinomabb szalon petroleum 16 kr. a legkényesebb körögő lampákba használható. ←

5 liter vételnél 15 kr.

1000 liter

ujkerti óbor

eladó

kitűnő minőség, özv. Jánossy Józsefnél, Burgondia-utca 18. szám.

Virágzó remek faj

Krizantémumok

olcsón kaphatók

Kontsek Gézánál.

Donogán és Somossy

DEBRECZEN, Kistemplombazár.

Menyasszonyi kelengye és szőnyeg áruházában

raktárra érkeztek az

őszi divat

gyönyörű ujdonságai

Szövetek, Blous flanellek, Selymek, Velezek.

Óriási választék!!

Nincs többé szobafüst.

A JOHN-féle kéménytoldó

minden kéményt megjavít.

Leszállított olcsó árak.

Kapható Lukács Vilmosnál Hatvan-u. 5.

Apró hirdetések.

10 szóig 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér, a legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 8 fillér. — Vidéki tudakozásnál tessék válaszshelyegyet csatolni.

Házasság! Fintal, szép özvegy 50,000 márka vagyonnal férjhez menne karakteres urhoz. Vagyon nem feltétel. Anonym hiábavaló. Ajánlatok „Perle, Berlin 7.” címz endők.

Törlesztés, valamint másféle pénzkölcsönöket igen kedvező fizetési feltételekkel a lehető legkisebb kamattal mellett folyósítat; drága kamatu kölcsönöket kicseréltet; birtokokat vesz és elad: Héry bankirodája Piac-u. 46. (Szentanna-u. sarok.)

Felsőréz tűzőn felvétetik a „Csizmadiák termelő és árucarnokánál.”

Férfi, női ruhákat legjobban tisztít Elek András Egyháztér 3. sz.

1—2 éves legfinomabb gyökere vesszők olcsó árért kapható Varga-u. 43.

Takarítónót keres garcon lakásu fiatalember lakásért. Csapó-utca 30.

Tanuló egy fűszerüzletbe, tanuló egy papír és könyvkereskedésbe fizetéssel felvétetik. Czim a kiadóba.

Gouvérirozást 3 krajczártól kezdve elvállal **Rózsa Ignácz** női felöltő- és kalap áruháza Debreczen, kistemplombazár.

Vigyázzon! Uraktól levett ócska ruhákat igen tisztességes árban vesz **Rósenberg Béni** Bádógos-u. 4. sz.

Kaptákat készen raktáron tartnak és minták után megrendelésre készítünk. Csizmadiák termelő és árucarnoka Margit fürdő-telep.

Csizmadiá tanoncokat napibér mellett segédttetünk. Csizmadiák termelő és árucarnoka Margit fürdő-telep.

1 liter petroleum 14 krajczár Darvas Miksa fűszer üzletében Teleky utca 104.

Három ajtós bolt, esetleg két részre osztva kiadó azonnal a legforgalmasabb helyen Csapó-u. 11.

Börkereskedő tanonc felvétetik Keiner és Schwartz üzletében Csapó-utczán.

Fintal fűszerkereskedő segéd azonnali belépésre felvétetik. Czim a kiadóba.

Kongré munkát, horgolást, monogrammok, himzését és bármilyen más kézi munkát elvállalok. Czim a kiadóba.

Egy majdnem egészen új portál olcsón eladó. Miklós-utca 22.

Tisztíts csak

Globusz
fémiszifító kivonat
A legjobb tisztítófőszere a világon

Gleichenberg itthon!

Sok ezren keresik fel évenként a külföldi Gleichenberg, Reichenhall stb. fürdőhelyeket, hogy gyógyulást keressenek megrongált tüdőjöknek. **Dr. Than Károly, egyetemi tanár** és több előkelő hazai és külföldi szakorvos egybehangzó kijelentése szerint a **Kövesligeti**

Tulipán ásványgyógyviz

a Gleichenbergi „Constantin” és a Niederseltersi gyógyvizhez hasonló. Nem kell tehát külföldre menni, nem kell idegenben kinlódni, hanem mindenki otthon tarthassa a kurát és az eredmény számtalan orvosi elismerés tanúsága szerint meglepő, mivel a **Kövesligeti Tulipán ásványviz gyógyhatása úgy a tüdőre, mint a gyomorra nézve felülmulhatatlan** és a mellett közelségénél fogva tetemesen olcsóbb, mint a külföldi viz.

A kinek tehát egészsége drága, vagy a ki borhoz vagy sziruphoz kellemes és üdítő italt akar, ne mulassa el a **Kövesligeti Tulipán ásványgyógyvizet** állandóan használni.

Főraktár Debreczen és Hajdumegye részére **Darvas Miksa** fűszer- és ásványvizkereskedése, Teleki- és Deák Ferencz-utca sarkán. — Telefon 294.

Félix Gyógyfürdő

Nagyvárad mellett

Egész éven át nyitva!! Állandó fürdő vendég (3000 eze en feüli.) B-rendezve téli tartózkodásra is.

A fürdőkből vezető folyósók állandóan fűtve vannak, bármilyen időben meghülés veszélye nélkül lehet a kurát eredménnyel használni. **Gyógyjavallat:** fürdő alakjában: **Máj** és **Epehólyag** betegségeinél, **Sárgaság** és **Vese** köveknél stb. meglepő gyógyhatás.

Napi bérlet: melyhez reggeli, ebéd, vacsora, szoba, fűtés, világítás és fürdés jár. I-ső osztály naponta 7 korona. II-od osztály naponta 5 korona. Állandó posta, távirda, helyközi telephon, vasut közlekedés naponta 4 szer. **Prospekt** bérmentve küld az Igazgatóságán

Debreczeni Leszámoló Bank

mint szövetkezet

1907. évi január hó 1-én kezdi meg működését.

Célja: Egyrészt a befizetett apró tőkék gyümölcsöző elhelyezése másrészt tagjai részére könnyen visszafizethető olcsó kölcsönök nyújtása.

Tagja lehet mindenki, a ki legalább heti 40 fillér befizetésére kötelezi magát.

Minden tag annyiszor 100 korona kölcsönt vehet igénybe a hány 40 filléres heti betétet jegyez.

Minden 100 korona kölcsön heti 40 fillérjével visszafizethető, melyben már a kamat is bennfoglaltatik, tehát külön kamatot fizetni nem kell.

Vidéki tagok részére szövetkezetünk a heti befizetések bérmentes beküldésére postai befizetési lapokat ad.

A debreczeni leszámoló bank hivatalos helyisége 1905 december havától kezdve Debreczen, **Piac-utca 49. sz. házban,** a főpostával szemben a földszinten lesz.

Tagul lehet jelentkezni alulírott igazgatóság bármely tagjánál, valamint a következő üzletekben.

Mayer Jenő fűszerkereskedésében (Piac-u. és Széchenyi utca sarkán)

Váray József fűszerkereskedésében (Piac u. és Simonffy u. sarkán)

Fisch Testvérek játékkereskedésben (Piac u. 40)

Kelt Debreczenben, 1906 évi október havában.

AZ IGAZGATÓSÁG:

Dr Spitz Lipót,
ügyvéd, jogtanácsos.

Szele György,
ev, ref. lelkész, einök.

Fürst Ödön,
nagykereskedő, alelnök.

Bárány Mór gőzmalomtulajdonos

Dr. Csikos Sándor orvos

Falk Armin kefégyáros

Fisch Samu kereskedő

Gebauer Károly gyáros

Dr. Kenyeres Elek orvos

Kenyeres Károly földbirtokos

Magyarossy Ferencz dohánybevéltási felügyelő

Mayer Jenő kereskedő

Roncsik Lajos városi főszámvevő

Szliuka István szikvizgyáros

Szöke Sándor földbirtokos

Dr. Tóby Elek városi jegyző

Tóth István építész

Váray József kereskedő